

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»:

Перший проректор

Набока О. Г.

«30» серпня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПЕДАГОГІКА

підготовки здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності **014 Середня освіта (Інформатика)**

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Середня освіта (Інформатика)

мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробник:

Білецький О.А. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки

Рецензенти:

Чернякова О.В, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Ковальова О.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

в.о. завідувача кафедри педагогіки , докт. пед.наук, проф.

Цибулько Л.Г.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта

(Інформатика)

Керівник групи забезпечення: Стьопкін А.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“30” серпня 2021 р. протокол № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	2-й	–
	Семестр	
	3-й, 4-й	–
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 самостійної роботи студента – 4	Лекції	
	48 год.	-
	Практичні	
	48 год.	-
	Лабораторні	
	–	–
	Самостійна робота	
	114 год.	-
Вид контролю: залік, екзамен		

Мета вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка». Сформувати систему знань про зміст педагогічної діяльності, її сутність та роль у сучасному суспільстві в світлі Закону України «Про освіту», основні шляхи оволодіння вчительською професією; розкрити теоретичні основи педагогіки як науки про освіту, навчання і виховання, що є базою для подальшої розбудови технології навчально-виховної роботи, а також формування у здобувачів таких компетентностей та програмних результатів навчання, що визначені освітньою (освітньо-професійною) програмою підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти «Середня освіта (Інформатика)», галузь знань 014 Середня освіта.

2. Матриця
компетентностей, результатів навчання, методів навчання, методів контролю
з навчальної дисципліни «Педагогіка»

Компетентності, які формуються з посиленням на шифр освітньої програми	Програмні результати навчання з посиленням на шифр освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (за ЗК 3),</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (за ЗК 7),</p> <p>Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. (за ЗК 10)</p> <p>Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (за ЗК11),</p> <p>Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків; здатність моделювання зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів. (за ФК1);</p> <p>Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів(за ФК2);</p> <p>Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); здатність розвивати в учнів критичне мислення (за ФК4),</p> <p>Здатність здійснювати виховання на</p>	<p>Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків (за ПРН2),</p> <p>Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти) (за ПРН3),</p> <p>Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів (за ПРН4)</p> <p>Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності (за</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний метод.</p> <p>Дослідницький метод. Пояснювально-ілюстративний метод.</p> <p>Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань та завдань з самостійної роботи на платформах дистанційного навчання MOODLE.</p> <p>інформаційно-повідомлювальний, пояснювальний, інструктивно-практичний.</p> <p>Вправи, навчальна дискусія, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань та завдань з самостійної роботи</p>	<p>Тестовий контроль.</p> <p>Творча робота.</p> <p>Усний контроль.</p> <p>Письмовий контроль.</p> <p>Вхідний (бесіда), поточний (тематичні письмові самостійні роботи у формі рефератів, доповідей, тестування).</p> <p>Усне опитування.</p> <p>Мікровикладання.</p> <p>Метод самоконтролю.</p> <p>Метод самооцінки (бесіда).</p> <p>Тестування</p> <p>Письмова робота.</p> <p>Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, оцінювання самостійної роботи.</p> <p>Залік, екзамен</p>

<p>уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури; здатність формувати ціннісні ставлення в учнів (за ФК6);</p> <p>Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (за ФК7),</p> <p>Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методи і технології навчання, виховання і розвитку учнів; здатність здійснювати інтегроване навчання учнів (за ФК8),</p> <p>Здатність до адаптації навчальних матеріалів (з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності учнів з особливими освітніми потребами) в інклюзивному освітньому середовищі, проведення навчально-розвивальних, виховних, соціально-адаптаційних заходів та використання інклюзивної освіти при роботі з учнями з особливими освітніми потребами, в тому числі у співпраці з фахівцями команди супроводу учнів з особливими освітніми потребами та їхніми батьками. (за ФК11)</p>	<p>ПРН 7).</p> <p>Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини (за ПН 9).</p> <p>Здатний проєктувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками (за ПРН 10).</p> <p>Уміє організовувати діяльність учнів на уроках із дотриманням правил і рекомендацій щодо здоров'язбереження школярів (за ПРН 25).</p>	
---	---	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		Л.	Пр.	С. р.		Л.	Пр.	С. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1: Педагогіка як наука	8	4	4	-	-	-	-	-
Тема 2: Розвиток і формування особистості	19	2	2	15	-	-	-	-
Тема 3: Мета та ідеал виховання	19	2	2	15	-	-	-	-
Тема 4: Сутність процесу виховання.	8	4	4	-	-	-	-	-
Тема 5: Загальні методи виховання	6	4	2	-	-	-	-	-
Тема 6. Напрями виховання. (Моральне та розумове).	23	4	4	15	-	-	-	-
Тема 7. Напрями виховання (Фізичне, трудове, екологічне і статеве).	23	4	4	15	-	-	-	-
Тема 8: Класний керівник у сучасній школі	14	2	2	10	-	-	-	-
Тема 9: Виховання учнівського колективу	16	4	2	10	-	-	-	-
Тема 10. Родинне виховання	14	-	4	10	-	-	-	-
Тема 11: Предмет і завдання дидактики	4	2	2	-	-	-	-	-
Тема 12: Вибрані проблеми дидактики	6	4	2	-	-	-	-	-

Тема 13: Закономірності та принципи процесу навчання	12	-	2	10	-	-	-	-
Тема 14: Зміст освіти в національній школі	4	2	2	-	-	-	-	-
Тема 15: Процес навчання, його структура. Види навчання	8	4	4	-	-	-	-	-
Тема 16: Методи і засоби навчання	6	4	2	-	-	-	-	-
Тема 17. Форми організації навчання	22	2	4	14	-	-	-	-
Усього годин	210	48	48	114	-	-	-	-

4. Програма навчальної дисципліни

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка як наука	4
2	Розвиток і формування особистості	2
3	Мета та ідеал виховання	2
4	Сутність процесу виховання.	4
5	Загальні методи виховання	4
6	Моральне та розумове виховання.	4
7	Фізичне, трудове, екологічне і статеве виховання.	4
8	Класний керівник у сучасній школі	2
9	Виховання учнівського колективу	4
10	Предмет і завдання дидактики	2
11	Вибрані проблеми дидактики	4
12	Зміст освіти в національній школі	2
13	Процес навчання, його структура. Види навчання	4
14	Методи і засоби навчання	4
15	Форми організації навчання	2
Разом		48

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Структура педагогічної науки. Методологія.	4
2	Розвиток людини. Вікові етапи.	2
3	Ідеал національного виховання.	2
4	Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.	4
5	Класифікація методів виховання.	2
6	Світогляд і патріотичні почуття	4
7	Філософія здорової людини. Профорієнтація.	4
8	Професіональні здібності класного керівника. Діяльність.	2
9	Види і структура дитячого колективу.	2
10	Сім'я як соціальний інститут суспільного розвитку	4
11	Дидактичні системи. Проблеми сучасної дидактики	2
12	Дидактичний практикум.	2
13	Оптимізація процесу навчання.	2
14	Закономірності і принципи навчання.	2
15	Формування змісту шкільної освіти.	4
16	Діяльність вчителя та учнів	2
17	Нетрадиційні методи навчання.	4
Разом		48

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фактори розвитку особистості.	15
2	Система цілей. Програма самовиховання.	15
3	Розробка фрагментів виховних заходів (розумове і моральне виховання)	15
4	Розробка фрагментів виховних заходів (трудове, фізичне, економічне виховання)	15
5	Нетрадиційні форми виховної роботи класного керівника.	10
6	Дитячі громадські організації України.	10
7	Шляхи і засоби підвищення психолого-педагогічної культури батьків	10
8	Народна педагогіка про правила навчання	10
9	Нетрадиційні форми організації навчальної діяльності.	14
Разом		114

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курскових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

6. Засоби діагностики результатів навчання

- аналітичні звіти, реферати, есе;
- залік;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

презентації магістрів та виступи на наукових заходах.

- екзамен.

Питання до екзамену

1. Предмет і завдання педагогіки. Її основні категорії. Система педагогічних наук.
2. Об'єкт і предмет дослідження. Методи і етапи науково-педагогічного дослідження.
3. Поняття про розвиток, формування та соціалізацію особистості.
4. Фактори соціалізації особистості.
5. Фактори формування особистості учня, їх взаємодія.
6. Поняття про мету виховання і виховний ідеал.
7. Поняття про виховання, його специфіка.
8. Сутність самовиховання, його етапи і прийоми.
9. Сутність перевиховання, його етапи і принципи.
10. Процес виховання, його особливості та рушійні сили.
11. Компоненти та структурні елементи процесу виховання.
12. Етапи процесу виховання. Критерії вихованості школярів.
13. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.
14. Основні закономірності та принципи виховання школярів: загальна характеристика.
15. Принцип гуманізму у вихованні, його сутність та шляхи реалізації.

16. Принцип урахування індивідуальних і вікових особливостей дітей у вихованні.
17. Принцип виховання у діяльності та спілкуванні. Види діяльності школярів та їх роль у формуванні особистості.
18. Принцип вимогливості у поєднанні з повагою до особистості.
19. Поняття про методи, прийоми та засоби виховання. Класифікація методів виховання.
20. Методи формування свідомості дитини: загальна характеристика. Вимоги до методів формування свідомості.
21. Переконавання і його форми.
22. Бесіда як метод формування особистості.
23. Етична бесіда, її технологія.
24. Диспут, його технологія.
25. Методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності дітей: загальна характеристика.
26. Педагогічна вимога як метод формування суспільної поведінки дітей.
27. Методи стимулювання поведінки і діяльності школярів. Змагання як метод.
28. Заохочення та його прийоми.
29. Покарання та його прийоми.
30. Умови оптимального вибору та ефективного застосування методів виховання.
31. Сутність і завдання дидактики.
32. Категорії дидактики.
33. Зв'язок дидактики з іншими науками.
34. Актуальні завдання дидактики.
35. Сутність навчання, його методологічна основа.
36. Рушійні сили навчального процесу.
37. Функції навчання.
38. Логіка навчального процесу.
39. Структура процесу учіння.
40. Типи навчання.
41. Модульне навчання.
42. Мотиви навчання.
43. Оптимізація процесу навчання.
44. Інтенсифікація процесу навчання.
45. Принципи і закономірності навчання.
46. Принцип систематичності й послідовності.
47. Принцип свідомості.
48. Принципи активності та самостійності у навчанні Принцип наочності.
49. Принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю.
50. Принцип доступності навчання та врахування індивідуальних особливостей учнів.
51. Сутність і завдання змісту освіти.
52. Концепції освіти.
53. Види освіти.
54. Компоненти загальної освіти.
55. Нормативні документи змісту освіти.

56. Сутність методів, прийомів і засобів навчання.
57. Класифікація методів навчання.
58. Методи навчання за джерелом знань.
59. Методи навчання за характером логіки пізнання.
60. Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності.

7. Рекомендована література

Основна

1. Креативна педагогіка : 144 форми, прийоми і методи роботи для твор. навчання і виховання : [метод. посіб.] / [упоряд. Н. Харченко]. - Київ : Шкільний світ, 2017.. - 93 с.
2. Козловський, Юрій Михайлович. Педагогіка: навч. посіб. / Ю. М. Козловський, Л. В. Дольнікова ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018.. - 231 с.
3. Окольніча, Тетяна. Східнослов'янська педагогіка в етнографічних джерелах ХІХ - першої чверті ХХ століття [Текст] : [монографія] / Тетяна Окольніча. - Харків : Мачулин, 2018. - 466 с.
4. Основи соціалізації особистості: навч. посіб. для студентів ОС "Бакалавр" спец. 6.010106 " Соціальна педагогіка" / Л. В. Вікторова [та ін.] ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2017.. - 473 с.
5. Педагогіка: навч. посіб. / уклад. І. В. Ковальчук ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці: Рута, 2018.. - 427 с.
6. Петровська, Тетяна Валентинівна. Педагогіка. Дидактичні матеріали: [навч. посіб.] / Т. В. Петровська. - 2-ге вид., без змін. - Київ: Олімпійська література, 2018. - 178 с.
7. Словник педагогічних та психологічних термінів: до дисциплін: "Педагогіка", "Педагогіка новаторства", "Педагогіка та психологія вищої школи", "Методика виховної роботи та основи педагогічної майстерності", "Педагогічний менеджмент": для здобувачів вищ. освіти ден. та заоч. форм здобуття освіти пед. спец. / [уклад.: Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна ; під. заг. ред. Н. А. Несторук] ; ДВНЗ "Донбас. держ. пед. ун-т", Горлів. ін-т інозем. мов, Каф. психології та педагогіки. - Бахмут ; Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019.. - 131 с.

Допоміжна література

1. Балахтар, Валентина Візиторівна. Педагогіка і психологія в соціальній роботі: навч.-метод. посіб. / Валентина Балахтар ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. - Київ: Талком, 2017.. - 443 с.
2. Гендерна педагогіка: навч. посіб. / [О. А. Луценко та ін. ; за заг. ред. О. А. Луценко] ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. - Суми: Цьома С. П., 2018.. - 302 с.
3. Кислашко, Олександр П. Християнська педагогіка : навч. посіб. / Олександр Кислашко, Ірина Сіданіч. - Київ : Східноєвропейська гуманітана місія, 2018.. - 480 с.
4. Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка = Инновации в образовании: философия, психология, педагогика : зб. наук. ст. : у 2 ч. / [за заг. ред.

О. В. Зосименко] ; КЗ "Сум. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти" (Суми, Україна) [та ін.] = Educational innovations: philosophy, psychology, pedagogy. - Суми : Цьома С. П. [вид.], 2018 . Ч. 1 / [редкол.: М. А. Бойченко та ін.]. - 2018.. - 359 с.

5. Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання: зб. наук. праць V Міжнар. наук.-практ. конф., 17-18 квіт. 2019 р. / за заг. ред. Ю. О. Долинного ; [редкол.: В. Д. Ковальов та ін.] ; Донбас. держ. машинобуд. акад. [та ін.]. - Краматорськ: ДДМА, 2019.. - 387 с.

6. Тверезовська, Ніна Трохимівна. Інформаційні ресурси забезпечення соціально-педагогічної діяльності : навч. посіб. для студентів ОС "Бакалавр" спец. 6.010106 "Соціальна педагогіка" / Н. Т. Тверезовська, Л. В. Вікторова, А. Б. Кочарян ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2017. - 417 с.

7. Хайруліна, Василина Миколаївна. Педагогіка добротворення: наук.-метод. посіб. / В. М. Хайруліна ; Нац. акад. пед. наук України. - Київ: Нац. акад. пед. наук, 2018.. - 415 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://director.my-school.kr.ua/2-notes/35-synerhetyka-iak-metodolohiia-u-systemi-patriotychnoho-vykhovannia-uchnivstva>
2. http://pidruchniki.com/16930803/pedagogika/kompetentsiya_sut_struktura_osnovni_vidi
3. http://kdpu.edu.ua/download/kaf_pedagog/file_pedagog/met_vix_rob.pdf

9. Посилання на дистанційний курс

Вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» може відбуватися дистанційно або змішано на платформі Moodle ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=48>

Дистанційний курс розраховано на сімнадцять тем. Кожна тема містить такі компоненти: лекції, лабораторні завдання, самостійна робота та контроль знань (контрольні питання, тести).